

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Ndob/9/2023
Identifikačné číslo spisu:	6122322459
Dátum vydania rozhodnutia:	25.09.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6122322459.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a JUDr. Andrey Sedlačkovej v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti: EcoLog, s.r.o., Ružomberok, Zarevúca 257/21, IČO: 46 002 146, zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. JURKOVEC ADVOKAT DK, s.r.o., Dolný Kubín, M.R.Štefánika 1822, IČO: 36 832 103, proti žalovanej obchodnej spoločnosti: KOGAL STEEL s.r.o., Humenné, Mierová 94, IČO: 47 040 181, zastúpenej advokátom Mgr. Mariánom Lipom, Humenné, Štefánikova 18, IČO: 42 036 178, o zaplatenie 13 920 eur, o odvolaní žalovanej v konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 4Cob/98/2023, o nesúhlase Krajského súdu v Košiciach s postúpením sporu Krajským súdom v Prešove vedenom pod sp. zn. 6Cob/51/2023, takto

rozhodol:

Na konanie o odvolaní j e p r í s l u š n ý Krajský súd v Košiciach.

Odôvodnenie

1. Súdny spis bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) predložený z dôvodu nesúhlasu Krajského súdu v Košiciach s postúpením sporu z Krajského súdu Prešov postupom podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Krajský súd v Košiciach nesúhlasí s postúpením sporu z dôvodu, že funkčná príslušnosť Krajského súdu v Košiciach ako odvolacieho súdu v obchodných veciach je podľa § 34 ods. 2 písm. c) CSP daná iba na konania začaté na Okresnom súde Prešov po 31. máji 2023. Na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu, ktoré nebolo vydané v takom konaní sa vzťahuje § 34 ods. 1 CSP, podľa ktorého o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu rozhoduje krajský súd, v obvode ktorého má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Preto na konania v obchodnoprávných sporoch začatých do 31. mája 2023 na okresných súdoch v obvode Krajského súdu v Prešove je aj naďalej funkčne príslušný ako odvolací súd Krajský súd v Prešove.

2. Krajský súd v Prešove podľa § 43 ods. 1 CSP postúpil spor Krajskému súdu v Košiciach ako súdu podľa neho príslušnému. Tento postup odôvodnil tým, že v čase predloženia sporu súdom prvej inštancie podľa § 377 CSP nebol funkčne príslušný na konanie o odvolaní proti rozsudku v obchodnoprávnom spore, a to vzhľadom na absenciu prechodných ustanovení k zmene právnej úpravy

účinnnej od 1. júna 2023 o funkčnej príslušnosti súdov v neskončených veciach a princíp okamžitej aplikability procesných právnych predpisov. Funkčne a kauzálne príslušným má byť Krajský súd v Košiciach v zmysle § 34 ods. 2 písm. c) CSP.

3. Najvyšší súd ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Prešove a Krajskému súdu v Košiciach podľa § 43 ods. 2 CSP posúdil dôvodnosť predloženého nesúhlasu s postúpením a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Košiciach s postúpením mu obchodnoprávneho sporu na odvolacie konanie dôvodný nie je.

4. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

5. Podľa § 471c CSP, konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

6. Podľa § 34 ods. 1 CSP, ak odsek 2 neustanovuje inak, o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu rozhoduje krajský súd, v ktorého obvode má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

7. Podľa § 34 ods. 2 písm. c) CSP, na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa § 22 písm. e) a § 23 písm. e) je príslušný Krajský súd v Košiciach.

8. Podľa § 22 CSP, na konanie v obchodnoprávných sporoch sú príslušné:

- a) Mestský súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu v Bratislave,
- b) Mestský súd Košice pre obvod Krajského súdu v Košiciach,
- c) Okresný súd Banská Bystrica pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici,
- d) Okresný súd Nitra pre obvod Krajského súdu v Nitre,
- e) Okresný súd Prešov pre obvod Krajského súdu v Prešove,
- f) Okresný súd Trenčín pre obvod Krajského súdu v Trenčíne,
- g) Okresný súd Trnava pre obvod Krajského súdu v Trnave,
- h) Okresný súd Žilina pre obvod Krajského súdu v Žiline.

9. Podľa § 3 ods. 5 písm. b) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“), sídlom Krajského súdu v Prešove je mesto Prešov; jeho obvod tvoria obvody Okresného súdu Humenné.

10. Spor o príslušnosť spočíva v spore medzi Krajským súdom v Prešove a Krajským súdom v Košiciach v otázke funkčnej príslušnosti súdu na rozhodovanie o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Humenné z 27. marca 2023 č. k. 17Cb/50/2022-100 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“). Odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie bolo podané Okresnému súdu Humenné 11. apríla 2023. Okamihom podania odvolania začína odvolacie konanie, ako to vyplýva analogicky z § 156 CSP, ako aj zo systematického výkladu použitím argumentu a rubrica, kedy v rámci právnej úpravy odvolania CSP rozlišuje medzi jednotlivými fázami. V rámci prvej fázy súd uskutočňuje určité zákonom predpokladané úkony, ktoré majú za cieľ odbremeniť odvolací súd od úkonov bezprostredne nesúvisiacich s meritórnym preskúmaním napadnutého rozhodnutia alebo s rozhodovaním o odvolaní, ak nie je daná možnosť uplatnenia autoremedúry podľa § 376 CSP. V rámci druhej fázy už nastupuje konanie na odvolacom súde, ktoré začne po tom, ako súd prvej inštancie po vykonaní jemu zákonom zverených úkonov po podaní odvolania predloží vec odvolaciemu súdu. Je tak nesprávny právny názor Krajského súdu v Prešove, že okamih začatia odvolacieho konania je viazaný na predloženie veci súdom prvej inštancie odvolaciemu súdu podľa § 377 CSP, teda v podstate na okamih začatia druhej fázy odvolacieho konania. Zároveň si Krajský súd v Prešove vo svojej písomnosti o postúpení sporu

protirečí, ak založil daný právny názor a zároveň rozlišuje dve fázy samotného odvolacieho konania, keď práve druhou fázou malo odvolacie konanie začať.

11. V priebehu začatého a právoplatne neskončeného odvolacieho konania, a teda vzhľadom na suspenzívny účinok odvolania podľa § 367 ods. 1 CSP aj v priebehu súdneho konania ako takého, nadobudli účinnosť zákon č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov (ďalej len „zákon č. 150/2022 Z. z.“) a zákon č. 398/2022 Z. z. ktorým sa mení zákon č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Týmto zákonmi bola zavedená tzv. reforma súdnej mapy, a to s účinnosťou od 1. júna 2023. Zákonodarca ňou v rámci novelizácie CSP zmenil právnu úpravu týkajúcu sa určovania príslušnosti súdu, pričom okrem iného založil novú kauzálnu príslušnosť, a to v konaniach v obchodnoprávných sporoch a zároveň funkčnú príslušnosť súdov pre rozhodovanie o odvolaniach proti rozhodnutiam vydaným v takých konaniach. Urobil tak jednak vo vzťahu ku konaniu pred súdmi prvej inštancie v § 22 CSP, ako aj k odvolaciemu konaniu v § 34 ods. 1 a 2 CSP. Zákonodarca danou reformou sledoval špecializáciu súdnictva, a to, či už na okresných alebo krajských súdoch. Tento zámer je možné vyrozumiť zo všeobecnej časti dôvodovej správy k zákonu č. 150/2022 Z. z., ktorá uvádza, že reforma súdnej mapy je jedným z nástrojov na dosiahnutie efektívne fungujúcej justície, pretože vytvára vhodné podmienky pre špecializáciu sudcov, ako na úrovni okresných súdov, tak aj na úrovni krajských súdov. Táto špecializácia je prostriedkom pre efektívny výkon justície, čo nepochybne korešponduje aktuálnym spoločenským potrebám, a teda nielen subjektívny historický, ale aj recentný objektívny teleologický výklad jednotlivých noriem novej právnej úpravy je smerodajný pre aplikáciu.

12. Súčasťou novely CSP je aj výslovné zakotvenie jedného z pravidiel časového spolupôsobenia starých (neplatných a neúčinných) právnych noriem s právnymi normami novými (platnými a účinnými), a to fakticky znenia CSP do 31. mája 2023 a znenia CSP od 1. júna 2023. Ide o tzv. ultraaktivitu zakotvenú v prechodnom ustanovení § 471c CSP k tzv. reforme súdnej mapy. V zmysle daného pravidla sa vecná a miestna príslušnosť súdu na konanie začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 spravuje starou právnou úpravou. Upravuje však výnimku, ak osobitný predpis stanovil prechod výkonu súdnictva z inak vecne a miestne príslušného súdu podľa starej právnej úpravy na iný súd. Jej podstata tak spočíva v tom, že ponecháva pri živote starú právnu úpravu.

13. V protiklade k ultraaktivite stojí pravidlo vyplývajúce z princípu okamžitej aplikability procesných noriem (ďalej len „okamžitá aplikabilita“), podľa ktorého sa aplikuje nová právna úprava. Tam, kde nie je výslovne zakotvená ultraaktivita, a teda aj v ostávajúcich prípadoch, na ktoré sa už zakotvená ultraaktivita nevzťahuje, platí okamžitá aplikabilita. Ultraaktivita v porovnaní s okamžitou aplikabilitou je vo všeobecnosti nežiaduca, pretože naráža na predvídateľnosť práva, dôveru subjektov v jasnosť a prehľadnosť právnej úpravy a princíp právneho štátu, ktorého imanentnou súčasťou je aj princíp právnej istoty. Preto ak ultraaktivita predstavuje odchýlku od žiadúceho stavu, je potrebné prioritizovať to, čo sa objektívne lege artis očakáva, a teda aplikáciu okamžitej aplikability. Tam, kde nie je výslovne zakotvená ultraaktivita, a teda aj v ostávajúcich prípadoch, na ktoré sa už zakotvená ultraaktivita nevzťahuje, platí okamžitá aplikabilita.

14. Je zrejmé, že Krajský súd v Prešove a Krajský súd v Košiciach vychádzali z okamžitej aplikability, rozdiel bol však v tom, či sa v tomto prípade uplatní § 34 ods. 1 alebo § 34 ods. 2 písm. c) CSP. Predtým ako najvyšší súd poskytne odpoveď, ktoré ustanovenie je smerodajné, považuje za nevyhnutné uviesť dôvod, pre ktorý pristúpil k aplikácii okamžitej aplikability a následne posúdiť povahu sporu.

15. V porovnaní s intertemporálnou normou obsiahnutou v § 470 ods. 4 CSP, ktorá upravuje príslušnosť súdov na konanie vo veciach, ktoré začali do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne, ako aj funkčne príslušnom súde, úprava § 471c CSP mlčí v otázke kauzálnej a funkčnej príslušnosti súdu v konaniach začatých a právoplatne neskončených do 31. mája 2023. Pripadá tak do úvahy buď vziať účinky § 471c CSP pre tento prípad aj na súdy funkčne príslušné podľa predpisov účinných do 31. mája 2023 alebo vychádzať z princípu okamžitej aplikability právnych noriem. Použitím argumentu a

contrario vo vzťahu k § 471c CSP možno dospieť k záveru, že toto ustanovenie nepokrýva funkčnú príslušnosť súdov. Najvyšší súd pritom zastáva názor, ku ktorému dospel aj použitím argumentu *e silentio*, že ak by zákonodarcia mienil, aby sa tento prechodný právny režim týkal aj funkčnej príslušnosti, vyjadril by to výslovne tak, ako to v minulosti urobil v prechodnom ustanovení § 470 ods. 4 CSP (konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo). Preto aj v súlade s očakávaním *lege artis* je pri nachádzaní funkčnej príslušnosti súdu potrebné vychádzať z okamžitej aplikability procesného predpisu, pričom dôsledky z toho vyplývajúce boli sledované tzv. reformou súdnej mapy a zároveň korešpondujúce spoločenským potrebám.

16. K záveru o príslušnosti súdu v tejto veci je možné dospieť urobením nasledovných krokov: 1) určenie súdu príslušného podľa starej právnej úpravy, 2) ak ide o súd vecne a miestne príslušný (nejde o prípad kauzálnej alebo funkčnej príslušnosti), či u takéhoto súdu došlo k prechodu výkonu súdnictva, 3) určiť súd príslušný podľa novej právnej úpravy. Pritom je potrebné vychádzať z predchádzajúcej v tomto odôvodnení uvedenej právnej argumentácie.

17. Vzhľadom na to, že spor o príslušnosť sa týka otázky súdu funkčne príslušného na rozhodovanie o odvolaní žalovanej proti rozsudku súdu prvej inštancie, je potrebné posúdiť, ktorý súd bol funkčne príslušný podľa starej právnej úpravy. V sporoch o príslušnosť je pre posúdenie dôvodnosti nesúhlasu s postúpením sporu potrebné posúdiť okolnosti v čase začatia konania, ktoré sú určujúce pre založenie príslušnosti konkrétnemu súdu na prejednanie a rozhodovanie sporu. Najvyšší súd dospel k záveru, že je kľúčové posúdenie povahy sporu, ktorá môže byť určujúca pre založenie kauzálnej alebo v tomto prípade funkčnej príslušnosti.

18. V konaní vyšlo najavo, že medzi žalobkyňou a žalovanou došlo k uzatvoreniu zmluvy o dielo podľa § 536 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „ObZ“), keďže táto skutočnosť nebola medzi stranami sporná. Zároveň táto hoci nemala byť uzatvorená písomne, bola uzatvorená za rovnakých podmienok ako predtým stranami uzatvorená kúpna zmluva, ktorá stratila účinnosť a z obsahu ktorej [č. l. 10-13 (odkaz na zákon, podľa ktorého bola uzatvorená a odsek 3. čl. XIII. Zmluvy)] vyplýva, že medzi stranami došlo k dohode o voľbe ObZ podľa § 262 ods. 1 ObZ. V zmysle daných zmlúv tak dochádzalo zo strany žalobkyne k vykonávaniu zväračských prác v prospech žalovanej. Vzhľadom na voľbu práva v zmluve o dielo, po strate účinnosti ktorej bola uzatvorená zmluva o dielo, z ktorej odvodzuje žalobkyňa svoj uplatňovaný nárok, vzhľadom na záväzok žalobkyne, ako aj postavenie žalobkyne a žalovanej ako podnikateľiek podľa § 2 ods. 2 písm. a) ObZ s podnikateľskou činnosťou súvisiacou okrem iného s výrobou a opracovaním jednoduchých výrobkov z kovu, má najvyšší súd za to, že vzťah založený zmluvou o dielo sa týka podnikateľskej činnosti strán ako podnikateľiek. Teda sa jedná o obchodný záväzkový vzťah podľa § 261 ods. 2 ObZ. Prvotne táto skutočnosť vyplýva už zo samotného vyhlásenia urobeného v návrhu na vydanie platobného rozkazu, že sa návrhom uplatňuje obchodnoprávny nárok a z vyčíslenia úrokov z omeškania v sadzbe stanovenej pre omeškanie v obchodných záväzkových vzťahoch (č. l. 5-8). Sporom vyvolaným z obchodného záväzkového vzťahu sa na účely práva procesného rozumie spor obchodnoprávny, keďže tento nie je bližšie procesnými normami definovaný, pričom práve procesné normy slúžia realizácii hmotného práva, ktoré je súdom v konaní nachádzané a ktorému má byť poskytnutá ochrana. Preto by bolo neúčelné, ak spory vyvolané z obchodného záväzkového vzťahu by neprejednávali a nerozhodovali súdy kauzálne príslušné v obchodnoprávných sporoch vymedzené v § 22 CSP alebo pre tieto spory špecializované odvolacie súdy vymedzené v § 34 ods. 2 CSP. Z uvedeného tak vyplýva, že rozsudok súdu prvej inštancie bol vydaný v konaní v obchodnoprávnom spore.

19. Povaha sporu ako obchodnoprávneho však vzhľadom na absenciu kauzálnej príslušnosti pre obchodnoprávne spory do 31. mája 2023 nie je určujúca pre určenie súdu funkčne príslušného podľa starej právnej úpravy, avšak je z dôvodu okamžitej aplikability novej právnej úpravy určujúca pre určenie súdu funkčne príslušného podľa novej právnej úpravy, ktorá vymedzuje, ktoré krajské súdy sú funkčne príslušné na rozhodovanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanom v konaní v obchodnoprávnom spore.

20. Najvyšší súd tak konštatuje, že Krajský súd v Prešove bol v čase začatia odvolacieho konania podľa § 34 CSP (účinný do 31. mája 2023) v spojení s § 3 ods. 7 písm. c) zákona č. 371/2004 Z. z. (účinný do 31. mája 2023) funkčne príslušný rozhodovať o odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie.

21. Keďže sa jedná o otázku funkčnej príslušnosti, o ktorej prechodné ustanovenie v § 471c CSP mlčí, a túto príslušnosť nemožno zamieňať s vecnou alebo miestnou príslušnosťou, uplatní sa okamžitá aplikabilita. Teda ak nová právna úprava určuje iný funkčne príslušný súd ako Krajský súd v Prešove, konanie začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 nedokončí dovtedy inak príslušný súd, ale súd určený podľa novej právnej úpravy.

22. Najvyšší súd musí v tomto prípade riešiť situáciu, ak spor rozhodol súd v postavení okresného súdu, ktorý nie je výslovne uvedený v § 22 písm. a) až h) CSP, ako to je v prípade Okresného súdu Humenné. Taká situácia môže nastať (aj v konaniach, ktoré začali už podľa novej právnej úpravy), ak konajúci súd alebo strany sporu neuskutočnili procesnú aktivitu v prípade nedostatku kauzálnej príslušnosti súdu na konanie v obchodnoprávných sporoch a v dôsledku toho nedošlo k postúpeniu sporu príslušnému súdu a k zhojeniu tohto nedostatku ako to predpokladá § 40 CSP veta za bodkočiarkou. Ďalšími situáciami sú, ak má konanie v zmysle ultraaktivity dokončiť vecne a miestne príslušný súd podľa predpisov účinných do 31. mája (§ 471c CSP veta pred bodkočiarkou) alebo súd, na ktorého prešiel výkon súdnictva (§ 471c CSP veta za bodkočiarkou), pričom zároveň by v oboch prípadoch nešlo o súd výslovne uvedený v § 22 písm. a) až h) CSP (pre úplnosť ani o Okresný súd Bratislava III, ktorý sa po novom označuje ako Mestský súd Bratislava III a je uvedený v písmene a)). Konečne to je aj prípad, ak za starej právnej úpravy už bolo vydané rozhodnutie súdom, a to súdom výslovne neuvedeným § 22 písm. a) až h) CSP (tu však treba stotožňovať Okresný súd Bratislava III s Mestským súdom Bratislava III).

23. Formalistický výklad § 34 ods. 2 CSP v spojení s § 22 CSP môže viesť k záveru, že ak odvolaním napadnuté rozhodnutie nevydal súd výslovne uvedený v § 22 CSP, nemôže byť funkčná príslušnosť krajského súdu založená na § 34 ods. 2 CSP, ale na § 34 ods. 1 CSP. Vychádza sa tu z viazanosti rozhodnutia vydaného v konaní v obchodnoprávnom spore na konkrétny kauzálny príslušný súd podľa § 22 CSP. To by v tomto prípade znamenalo, že Krajský súd v Prešove by bol podľa § 34 ods. 1 CSP v spojení s § 3 ods. 5 písm. b) zákona č. 371/2004 Z. z. funkčne príslušný rozhodovať o odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie. Takýto výklad by však spôsobil sťaženú realizáciu špecializácie súdnictva sledovanú tzv. reformou súdnej mapy. Nehovoriac o tom, že nemožno aplikovať žiadne ustanovenia zákona č. 371/2004 Z. z., ak rozhodnutie vydal súd, ktorý už podľa novej právnej úpravy neexistuje. Tu však možno vychádzať z toho, do obvodu ktorého krajského súdu patrí súd, na ktorý prešiel výkon súdnictva neexistujúceho súdu.

24. Tento výklad by zapríčinil dvojkoľajnosť v rámci určovania funkčnej príslušnosti na rozhodovanie o odvolaniach proti rozhodnutiam súdov prvej inštancie vydaným v konaniach v obchodnoprávných sporoch. Na jednej strane by krajské súdy uvedené v § 34 ods. 2 CSP boli príslušné rozhodovať o odvolaniach v obchodnoprávných sporoch podaným len proti tým rozhodnutiam, ktoré vydali súdy prvej inštancie výslovne uvedené v § 22 písm. d) až h) CSP (resp. v zmysle § 34 ods. 1 CSP aj proti rozhodnutiam vydaným súdmi uvedenými v § 22 písm. a) až c) CSP) a na druhej strane, iné krajské súdy výslovne uvedené v § 22 písm. d) až h) CSP, hoci po novom nešpecializované pre odvolacie konanie v obchodnoprávných sporoch, by boli príslušné rozhodovať o odvolaniach podaným proti tým rozhodnutiam, ktoré vydali súdy prvej inštancie v konaniach v obchodnoprávných sporoch výslovne neuvedené v § 22 písm. d) až h) CSP, ale súčasne patriace do obvodu krajského súdu uvedeného v § 22 písm. d) až h) CSP. V druhom prípade to však neplatí, ak by šlo o súd prvej inštancie patriaci do obvodu krajského súdu uvedeného v § 22 písm. a) až c) CSP, pri ktorých možno založiť funkčnú príslušnosť špecializovaných krajských súdov podľa § 34 ods. 1 CSP pri zachovaní zámeru sledovaného tzv. reformou súdnej mapy. Takáto dvojkoľajnosť však nebola nielen zákonodarcom v rámci prijímania tzv. reformy súdnej mapy sledovaná, ale nie je ani právnym poriadkom predpokladaná, ako je to v prípade kauzálnej príslušnosti v obchodnoprávných sporoch. Totiž naproti danej príslušnosti súd skúma funkčnú príslušnosť podľa § 40 CSP počas celého konania, pričom jej nedostatok nie je možné nijako zhojiť.

25. Tu najvyšší súd zdôrazňuje, že zámer zákonodarcu nesledoval len špecializáciu okresných súdov, ale aj súdov krajských. Aby v obchodnoprávných sporoch konal a rozhodoval ako odvolací súd len výlučný okruh krajských súdov, jednoznačne vyplýva z § 34 ods. 2 CSP. Zákonodarca opomenul, že konanie inak v obchodnoprávných sporoch sa pred tzv. reformou súdnej mapy uskutočňovalo, ako v prvej inštancii, tak aj v rámci odvolacieho konania, na vecne, miestne a funkčne príslušných súdoch, t. j. absentovala kauzálna príslušnosť súdov na konanie v takých sporoch. O opomenutí svedčí jednak zámer sledovaný tzv. reformou súdnej mapy a znenie § 34 ods. 2 CSP, v protiklade ktorému je uvedený formalistický výklad. Zároveň je to aj absencia intertemporálnych noriem k tzv. reforme súdnej mapy premietnutej v CSP, a to v otázke funkčnej (ako aj kauzálnej) príslušnosti súdov v konaniach začatých a právoplatne neskončených do 31. mája 2023. Zákonodarca tak nezobral do úvahy, že pred tzv. reformou súdnej mapy nebol obmedzený okruh súdov konajúcich v obchodnoprávných sporoch.

26. Pripadá do úvahy aj jazykový lexikálny výklad § 34 ods. 2 CSP v spojení s § 22 CSP, v zmysle ktorého je určujúca povaha konania vymedzeného v § 22 CSP, a teda sa vychádza najmä z časti na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa... Zákonodarca tu kladie dôraz na konanie vymedzené v § 22 CSP (a nie na súd rozhodujúci podľa § 22 CSP). Ide pritom o konanie v obchodnoprávných sporoch. To, že kľúčovým má byť nie ktorý súd vydal rozhodnutie, ale v akom konaní bolo vydané, vyplýva aj zo subjektívneho historického teleologického výkladu zohľadňujúceho zámer sledovaný tzv. reformou súdnej mapy, ktorého naplnenie prostredníctvom novej právnej úpravy je objektívne očakávané spoločnosťou, ako aj absencie prechodného ustanovenia, ktoré by obsahovalo odlišnú úpravu vzťahujúcu sa na funkčnú (ak aj kauzálnu) príslušnosť. Preto v konečnom dôsledku konaním podľa § 22 CSP (na ktoré odkazuje § 34 ods. 2 CSP) je potrebné rozumieť konanie v obchodnoprávnom spore vedené na ktoromkoľvek súde v postavení okresného súdu, a to bez ohľadu na to, kedy bolo konanie začaté. Navyše takýto záver sleduje aj hospodárnosť a rýchlosť konania ako kritéria efektívnosti konania, a teda naplnenie princípu hospodárnosti konania zakotveného v čl. 17 CSP. Osobitne od súdu špecializovaného na určitého spory sa objektívne očakáva, že vzhľadom na svoju špecializáciu bude výkon súdnictva efektívnejší. Najvyšší súd má teda za to, že o odvolaní v obchodnoprávných sporoch sú príslušné rozhodovať len tie krajské sudy, ktoré sú vymenované v § 34 ods. 2 CSP, a to bez ohľadu na to, ktorý konkrétny súd prvej inštancie vydal napadnuté rozhodnutie, ale s prihliadnutím na to, do ktorého obvodu špecializovaného krajského súdu súd prvej inštancie patrí podľa zákona č. 371/2004 Z. z.

27. Najvyšší súd konštatuje, že Krajský súd v Košiciach je podľa § 34 ods. 2 písm. c) CSP v spojení s 22 písm. b) CSP a § 3 ods. 5 písm. b) zákona č. 371/2004 Z. z. funkčne príslušný rozhodovať o odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie. V tomto prípade nejde o rozhodnutie vydané súdom vymedzeným v § 22 písm. a) až h) CSP, na ktoré odkazuje § 34 ods. 2 písm. a) až c) CSP, ide však o rozhodnutie vydané súdom patriacim do obvodu Krajského súdu v Prešove podľa § 3 ods. 5 písm. b) zákona č. 371/2004 Z. z., a to navyše v konaní v obchodnoprávnom spore.

28. Je nepochybné, že aplikácia novej právnej úpravy má vplyv na právo na zákonného sudcu, ako to uviedol aj Krajský súd v Košiciach. Tento však nemá za následok porušenie práva na zákonného sudcu, keďže k zmene zákonného sudcu dochádza v zmysle jednotlivých právnych predpisov so silou zákona, ktorými bola zavedená tzv. reforma súdnej mapy, a teda v súlade so zákonom. Najvyššiemu súdu nie sú známe ani okolnosti, ktoré by hodnoverne preukazovali zmenu zákonného sudcu ad hoc práve pre tento spor, a teda že by sa jednalo o zmenu vychádzajúcu zo svojvôle. K zmene zákonného sudcu tak dochádza v dôsledku tzv. reformy súdnej mapy zavedenej zákonom a aplikáciou príslušných ustanovení CSP, prípadne aj zákona č. 371/2004 Z. z., a to tak, že súd na základe zákonného zmocnenia obsiahnutého v § 40 CSP skúma svoju príslušnosť a v prípade jej nedostatku podľa § 43 ods. 1 CSP postupuje spor súdu príslušnému. Ak by ale konal a rozhodoval sudca súdu príslušného podľa predpisov účinných do 31. mája 2023, pričom by išlo by o prípad, v ktorom sa uplatní pravidlo vyplývajúce z ultraaktivity a súčasne by tento súd nebol príslušný, či už z dôvodu prechodu výkonu súdnictva alebo z dôvodu aplikácie novej právnej úpravy na podklade okamžitej aplikability, dôsledkom by bolo porušenie práva na zákonného sudcu.

29. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Košiciach s postúpením sporu Krajskému súdu v Prešove nie je dôvodný, preto rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

30. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.